

Ø-kommunerne har over for Indenrigsministeriet ved flere lejligheder fremhævet deres særlige vanskeligheder, bl.a. som følge af deres status som ø-kommuner.

3.2. Forslagets baggrund

Øerne er, netop på grund af ø-beliggenheden, meget sårbare over for udefra kommende samfundsændringer. En tilbagegang i befolkningstallet, eller en forværring af beskæftigelsessituationen vil typisk slå hårdt igennem på øerne, fordi pendling er vanskeligere, færgetransporten betyder et højere omkostningsniveau for erhvervslivet og kommunal service vanskeliggøres eller fordyres.

Derfor er der indført en ø-støtte til henholdsvis større og mindre øer. Hovedsigtet med støtten er at bevare øerne som levedygtige samfund. Støtten ydes af henholdsvis Indenrigsministeriet og Miljøministeriet, medens Ministeriet for Offentlige Arbejder yder et mindre tilskud (i 1985 564.000 kr.) til dækning af driftsunderskud til andelsfærageselskabet »Læsø« a.m.b.a.

I henhold til § 22 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, lovbekendtgørelse nr. 433 af 24. juni 1986, yder Indenrigsministeriet sejlstøtte til de større øer (Samsø, Ærø og Læsø). Sejlstøtten ydes primært som fragtstøtte for at opretholde arbejdspladser på øerne (FT 1980-81, tillæg A, sp. 4101 ff.).

Endvidere yder Indenrigsministeriet uddannelsesstøtte med det formål at fjerne en reel forskelsbehandling af øboere, som i dag påføres større udgifter til deres børns uddannelse efter folkeskolen end forældre på fastlandet, fordi deres børn nødsages at fraflytte øerne under uddannelsen. Denne støtte ydes også til nogle af de mindre øer (Omø, Sejro, Femø, Drejø, Hjortø, Mandø, Endelave, Anholt og Tunø). Pr. 1. januar 1987 inddrages også øerne Lyø, Skarø og Avernakø i ordningen.

I 1987 udgør Indenrigsministeriets samlede støtteramme til de større øer 11,319 mill. kr., medens rammen for uddannelsesstøtte til de mindre øer udgør 247.000 kr.

Tilskuddet til de større øer ydes efter en objektiv fordelingsnøgle, omfattende følgende faktorer: befolkningstal, antal 16-19-årige og transporteret fragtmængde kombineret med sejltiden. Endvidere er det efter de gældende regler tillige et krav, at sejlstøtten ikke kan overstige de respektive færageselskabers driftsunderskud.

I henhold til lov nr. 620 af 21. december 1983 om støtte til de små øsamfund (fragtstøtte m.v.)

yder Miljøministeriet transportstøtte til de mindre øer for at opretholde øerne som bopælsmuligheder, også for folk, som ikke kan finde beskæftigelse der.

Endvidere yder Miljøministeriet støtte til gennemførelse af forsøgsordninger, projekter m.v. der kan have betydning for at bevare øerne som levedygtige samfund.

Miljøministeriet ydede i 1985 inden for den samlede statslige støtteramme til de små øer 12,470 mill. kr.

3.3. Forslagets hovedindhold.

3.3.1. Tilskud til større øer

Efter den *nuværende ordning* ydes tilskuddet til de større øer på grundlag af aftaler indgået mellem Indenrigsministeriet og de pågældende kommuner og amtskommuner. I forlængelse af disse aftaler er der for de enkelte kommuner udarbejdet retningslinjer for henholdsvis sejlstøtten og uddannelsesstøtten. Indenrigsministeriet har godkendt retningslinjerne. Støtten til uddannelse efter folkeskolen ydes således, at der tages hensyn såvel til forældreindkomst som til allerede eksisterende støttemuligheder, herunder ophold på skolehjem ved erhvervsskolerne.

Endelig ydes både sejlstøtten og uddannelsesstøtten efter den *nuværende ordning* kvartalsvis bagud til de pågældende kommuner efter en foreløbig opgørelse, endeligt regnskab for det pågældende år fremsendes medio januar efterfølgende år.

Det foreslås, at Indenrigsministeriets samlede bidrag til begge støtteordninger forhøjes (mod kompensation) til 16 mill. kr.

Derudover foreslås, at tilskuddet gøres til et generelt tilskud, hvis størrelse er bestemt af vedk. kommunes samlede udgiftsbehov (som fastlagt i § 22, stk. 3), men hvis udmåling ikke er knyttet direkte til udgifterne vedr. fragt- og uddannelsesstøtte. I tilknytning hertil foreslås, at sejlstøtten i større omfang kan ydes til persontransport.

Endvidere forudsættes det vedrørende begge støtteordninger, at tilskuddet kun kan ydes efter regler, der fastsættes af indenrigsministeren efter indstilling fra vedkommende amtsråd. Det *nuværende system* med aftaler indgået mellem Indenrigsministeriet og de pågældende kommuner og amtskommuner foreslås dermed ophævet. Ovennævnte regler forudsættes ikke at være ens for de pågældende kommuner, idet der må tages hensyn til de lokale forhold.